

Kronieken Effata juli & augustus 2010

Aangezien Effata actief is gebleven tot de laatste dag van juni, begint juli met een grote poetsdag met een tiental helpers, toch iets te weinig voor een grondige poetsbeurt.

Dan gaat de stuurgroep van 7 tot 9 juli in conclaaf in de jeugdherberg van Maldegem. Het voorbije jaar grondig evalueren, wat meer tijd uittrekken voor de zwakke punten, de kalender voor het volgend werkjaar opstellen, plannen en afspraken maken, met speciale aandacht voor de groeiende (letterlijk en figuurlijk) groep jongeren. De eerste stappen worden gezet in wat het 'Congoproject' genoemd wordt en dat in de plaats van onze inzet voor de Damiaanactie zal komen. Wat het Clemensproject betreft is duidelijk dat nu heel veel afhangt van de beslissingen van enkele kapittels van de redemptoristen: hopen en bidden!

Van 12 tot 19 juli gaat een groep van 17 Effataleden naar Napels en omgeving, in de voetsporen van Alfonsus de Liguori. De reis is grondig voorbereid en geleid door Jelle en Ageeth, die we hiervoor hartelijk hebben bedankt.

Om de tel niet te verliezen: het is inderdaad de derde keer dat we die reis maken, maar het blijft herbronnen. Inderdaad, het is geen toeristische reis, want dan zou het gek zijn voor de derde maal op zo'n korte tijd dezelfde plaatsen te bezoeken.

Neen, het is een pelgrimstocht, een moderne dan wel, met nu en dan een toeristisch trekje, maar de kern is: de voetsporen van Alfonsus en Gerardus volgen en luisteren naar het specifieke van hun verhaal.

Eerst hebben we enkele dagen verbleven in Materdomini, met bezoek aan Muro Lucano, dan, na een bezoek aan Paestum, in Napels, met bezoek aan de Dom, aan heel wat plaatsen waar Alfonsus eveneens is geweest, o.a. zijn geboortehuis in Marinella. Napels in de hitte (38° in de schaduw), door de smalle drukke straatjes, met de huisvuilophaling 's nachts, een gewriemel van mensen, en als je goed oppast: heel veilig.

Dan op de weg naar Scala, een bezoek aan Sant' Agata de' Goti, waar Alfonsus bisschop was en waar een gids ons de meest opmerkelijke plaatsen uit het leven van de heilige toont. Spijtig genoeg zijn we weer te laat in Scala om nog het avondgebed van de zusters redemptoristinnen bij te kunnen wonen. Vanuit Scala bezoeken we Ciorani met de Sarnellikapel en de eerste kapittelzaal, Pagani met het klooster, de kerk en het Alfonsusmuseum onder de leiding van een zéér nuchtere plaatselijke overste, waar we tot zijn grote verrassing vierstemmig zingen: *Laudate!*

Voor mij is de reis af, met de gezamenlijke viering in de 'grot van Alfonsus' in Scala, waar ik de mensen uit de groep die mij en Lou geholpen hebben, kan danken. Zonder hen zou deze reis onmogelijk zijn geweest.

De terugkeer vanuit Rome is wat onwezenlijk: dit is vermoedelijk de laatste keer dat we hier waren, met een goede herinnering aan het Casa d'Anastasio, dat we toch nog even bezochten!

Vergadering stuurgroep op 5/8: nog een beetje in vakantiestemming, maar toch de afspraken van Maldegem al verder uitwerken.

Viering 7/8: augustus is begonnen! Niet met het verwachte goede weer, maar met veel licht: dat maken we hier met ál die kaarsen zelf.

Het evangelie van vandaag: Lucas 12, 22-34, op de gewone manier van Lucas: een redenering en dan de besluiten. Zo lezen we de tekst vandaag: wees niet bezorgd, wees niet bang.

Guido denkt terug aan zijn tijd in het Sint-Paulusseminarie toen de directeur in de lessen filosofie steevast zuchtte: "*Kleine kudde!*" Ondertussen zijn we 35 jaar verder en is de kudde nog kleiner. Onze kerkleiders menen er goed aan te doen met ons er op te wijzen dat wij voor het goede kiezen, dat de anderen het niet snappen. Of snappen zij het juist wel?

Wij leven niet in een andere wereld, het Rijk Gods is niet los te denken van deze wereld. Het is niet los te denken van de manier waarop wij met elkaar omgaan.

Je kunt Lucas zo begrijpen dat je echt over niets zorgen moet maken, maar dat leidt dan rechtstreeks naar ascese. Maar Jezus wás geen asceet, hij was aanwezig bij feesten, hij vertelde geen onheilsprofetieën. Wel stelde hij alles terug in het juiste perspectief: niemand kan je afnemen dat God je graag ziet! Dus doen als Jezus: niet belangrijk zijn, wel zo leven dat je 'compassion' uitstraalt. Niet terug-plooien op onszelf, niet onszelf proficiat wensen omdat we dapper voortdoen. Wel tonen dat een andere manier van leven mogelijk is, een manier die je diep gelukkig maakt.

Het evangelie van vandaag eindigt met bekende woorden: moet je schat dus in je hart zijn? Neen: wat je belangrijk acht, dát zal je hart zijn.

Die uitnodiging geeft Lucas aan elk van ons ...

Wij hebben gebeden voor een gelukkige toekomst voor een pas gehuwde zoon en diens vrouw, voor onszelf dat we zien waar echte waarden liggen. Wij hebben gedankt omdat wij mochten horen van Jezus dat, ondanks al ons opstapelen van alledaagse dingen, wij steeds het geluk in zijn liefde mogen vinden. *"Laudate omnes gentes!"*

Van 8 tot 12/8 gaan Bernadette, Chris, Nicole en Chrisje naar Bad Honnef, naar de retraite en de provinciedag van de redemptoristen. Voor Effata (net als voor elke andere lekenorganisatie die met de redemptoristen samenwerkt) is de afvaardiging beperkt tot vier leken. Uit hun getuigenis merk ik op dat hun gedrevenheid om te spreken over het 'wonder' van Effata, over de band tussen Effata en het Clemensproject én hun bereidheid en ervaring om mee te werken aan de werkgroepen aldaar en ze zelfs te leiden, zeer belangrijk is.

Koorrepetitie op 13/8. Uiteraard oefenen we (en dan vooral de bassen!) de liederen voor het zingen in de gevangenis, maar er sluipt ook op kousenvoeten een lied voor Kerstmis binnen.

Effataviering op 14/8. Elien vertelt in haar verwelcoming over haar ervaring met haar vakantiejob in de Carrefour en haar verlangen om hier te zijn en zo tot rust te komen, om samen te zijn.

Vandaag: het feest van de Tenhemelopneming van Maria. Geen simpel feest! Want Maria is wat uit beeld verdwenen, er zijn geen boeken van serieuze theologen meer over Maria. Ze is wat naar de volksdevotie verdrongen ... en in de folklore terechtgekomen met bedevaarten en Virga Jesse Feesten.

Welke plaats zou ze dan wel moeten innemen? In feite weten we niet zoveel over haar, want blijkbaar zijn de verhalen waarin ze voorkomt meer bedoeld om iets over Jezus te zeggen dan over Maria. Het is dan ook normaal dat ze de eerste duizend jaar van het christendom aan de kant staat. Het is pas vanaf de 11de, 12de eeuw veranderd, toen ook het celibaat verplicht werd en al die verdrongen emotionaliteit gericht werd op Maria, altijd maagd. Het ging zelfs zover dat sommigen haar in de plaats van Jezus wilden zetten als medeverlosser ...

In 1854 werd het dogma van de Onbevleete Ontvangenis door paus Pius IX afgekondigd in zijn bul *Ineffabilis Deus*. In 1950 werd de Tenhemelopneming van Maria door paus Pius XII tot *dogma fidei* verklaard. Een poging om haar een verdere aparte plaats te geven ging niet door in 1963 met Vaticanum II.

Maar wát is haar rol?

We lezen het evangelie bij Lucas, 1, 39-56, waar ze haar 'terroristenlied' zingt, waarin ze zich verzet tegen alles wat deze wereld donker en vuil maakt.

Bij die lezing van het evangelie merk je op dat de evangelies door mannen zijn geschreven.

Wat is het beeld: twee zwangere vrouwen die elk een kind dragen dat naar God wijst.

Typisch mannelijk: het startschot was het belangrijkste en de ontvangenis was zeer speciaal, bij Elisabeth (Johannes de Doper) gaat het om een bejaarde vrouw die de menopauze voorbij is en bij Maria (Jezus) gaat het om een vrouw die maagd blijft!

Maar voor vrouwen is heel wat meer belangrijk: negen maanden dragen, waken, opvoeden, opleten, zorg dragen. Altijd voor de rest van je leven bekommerd zijn zelfs als je kind teveel heeft gezegd en door de koning onthoofd is, zelfs als je kind aan het kruis geslagen is door de Romeinen ...

Maria heeft van in het begin duidelijk gemaakt dat God gewone mensen graag ziet. Hoe meer we van Jezus een figuur maakten als een bliksemschicht uit de hemel, hoe meer de mensen begrepen dat Maria maar een gewone mens was en dat zij echt geloofde dat God rijken met lege handen naar huis stuurt, dat Hij machtigen onttroont, dat Hij voor armen zorgt: het lied van Maria is het lied van Johannes, van Jezus, van God zelf!

Als ik naar Maria kijk, zie ik dat ze onmachtig is tegen wat er gebeurt, tegen onrecht, tegen mensen die zichzelf belangrijk achten. Zij wijst naar Jezus, die ons toonde wie God is, hij die aan onze kant staat. Maria wijst op de icoon niet naar zichzelf, maar naar haar kwetsbaar kind. Háár boodschap is: leef zoals Jezus ons heeft voorgedaan.

Dus ben ik blij haar 'onze Moeder' te kunnen noemen.

Wij hebben gebeden en vragen aan jou, toevallige lezer, om met ons te bidden, voor de politici die nu een weg zoeken, voor de moeders die meegaan in het leven van hun kinderen, voor de familie

van het kind dat in zee verdrongen is, voor onszelf: dat wij dag in, dag uit onder Maria's genade mogen blijven staan en opdat de droom van Jezus in ons mag blijven leven.

Zingen in de gevangenis op 15/8. Om begrijpelijke redenen is het binnenkomen in de gevangenis heel wat strikter geworden, maar dat neemt niet weg dat het koor vasthoudt aan de initiële opdracht: de pastoraal van pater Ives in de gevangenis ondersteunen. Hoewel dus de werkwijze wat veranderd is (je moet op voorhand meedelen dat je komt zingen, anders kom je er niet meer in!), is het koor goed vertegenwoordigd. Ook de keuze van de liederen is op vraag van pater Ives wat aangepast, maar het blijven liederen uit ons repertorium, en een bekend lied klinkt helemaal nieuw als het vierstemmig wordt gezongen.

Effataviering op 21/8: Guido is er niet, dus gaat pater Andreas voor. Maar eerst verwelkomt Johan de gemeenschap. Een beetje gebrek aan inspiratie, dus zoekt hij het bij uitdrukkingen van vroeger. *"Neem een stoel en zet je bij!"* gaat niet, want dat hebben we al gedaan. Maar *"Doe gelijk dat je thuis zijt!"* dat gaat al beter, je moet zelfs niet eens doen alsof, hier ben je welkom!

Vraag van vandaag: zijn er maar weinigen die gered worden of komen we allemaal in de hemel? Het evangelie is duidelijk (Lucas 13, 22-30), de poort is nauw, er zal gewezen zijn en tandengeknars (dit is de 'blijde boodschap!'), er zijn laatsten die eersten zijn en eersten die laatsten zullen zijn ...

Voor pater Andreas is het duidelijk: er is geen achterdeur, geen 'backstage deur' in de hemel, enkel die nauwe deur, die ook de heiligen gebruikten. Géén uitzondering, ook niet voor een kind van Abraham, een jood, een katholiek, een priester, een pater of een paus!

Maar waarom is die deur nauw? Hebben wij in Duisburg niet gezien wat er gebeurt als heel veel mensen door een nauwe doorgang moeten gaan?

Toch is dat beeld met opzet zo gekozen. De nauwe deur staat symbool voor de moeilijkheden die christenen in de jonge kerk hadden om christen te zijn, want de Romeinse staat probeerde het jonge christendom te vernietigen. Toch was die nauwe deur ook een beeld van troost: het is wel moeilijk, maar het loont echt de moeite om de hemel te bereiken. Zelfs door pijn, lijden, kwaad: er is een weg naar Christus, die de weg is naar de hemel. In onze gemediatiseerde wereld zijn pijn en lijden een reden tot sensatie, maar dan wel sensatie zonder verklaring, zonder uitleg. Maar kijk eens naar anderen, naar Pakistan, waar de Taliban verklaart dat de overstromingen een ramp zijn, gestuurd door Allah, omdat Pakistan met de Amerikanen samenwerkt!

Er blijven vragen: wat zijn pijn, lijden, kwaad voor mij? Een straf van God, een test, een uitdaging, of de nauwe deur die naar de hemel leidt?

Als communielied zingt pater Andreas, terwijl hij zichzelf op de luit begeleidt, een oud lied. 'Es ist ein Schnitter', een lied uit 1638, uit de dertigjarige oorlog, een reactie op gruwelijk oorlogsleed en pestepidemieën. Een antwoord op de blijvende vragen: kan je maar naar de hemelse tuin gaan als de dood je wegmaait?

Dan bidden we voor broeder Willy en zij die de containers voor Congo klaarmaken, voor kinderen en volwassenen die gedoopt worden, voor zieken, voor lijdende en gekwetste mensen, voor al wie zich ingezet hebben op speciale jeugdkampen. Wij bidden voor de mensen in Pakistan dat ze niet alleen materieel overleven, maar dat er ook initiatieven zijn om terug op te bouwen.

Koorrepetitie op 27/8: voorbereiding van het afscheid op 29/8 van de paters en broeders redemptoristen van hun klooster in Jette, waar het koor na de viering enkele liederen zingt. Ook enkele liederen, eerder keerzangen voor de Advent en voor het zingen in Tungelroy: Pater Herman houdt van Deuteronomium, hoofdstuk 32:11!

Effataviering op 28/8, blijde en dankbare mensen vieren, volgens Maria bij haar verwelcoming, alleen licht ontbreekt nog!

Normaal zien we bij Lucas een Jezus die bekommerd is met iedereen, waar gewone mensen de voornaamste plaats krijgen.

Maar vandaag (Lucas 14, 1&7-14) is Jezus scherp, snedig, soms pijnlijk duidelijk.

Het verhaal past in het ritueel van de sabbatmaaltijd. Iedereen is dan samen, heeft tijd voor de andere. De oven is opgestookt, de schotel staat in de oven, 's anderendaags is hij klaar. Ze eten samen, er is eten voor iedereen, ook voor meiden en knechten (als je die al hebt). Er is op sabbat tijd voor elkaar. Er wordt wel eens gezegd dat de Joden de eenpansgerechten én de stoofschotels hebben uitgevonden, maar óók de onthaasting.

Nu waren er ook die de sabbat wat wilden opfleuren en een filosoof, een 'BV' vroegen of een rabbi, iemand waar iedereen over sprak om zo de gesprekken op een hoger niveau te brengen.

En zo nodigt een voorname Farizeeër Jezus uit op sabbat ... maar of hij tevreden is met wat Jezus zegt als die opmerkt dat de genodigden de beste plaatsen aan tafel uitzoeken?

Het zit er diep in bij de mensen om mee te tellen, om gerespecteerd te worden, om de beste plaats te hebben, om zich te laten gelden. Een oplossing is natuurlijk naamkaartjes op tafel aanbrengen ... Het zit er diep in bij ons om onszelf naar voor te schuiven, maar Jezus zegt: je maakt je daarmee belachelijk. Zoek je plaats dus bij gewone mensen, maar doe wél je job, ga niet in een hoekje zitten, neem wél jouw plaats in!

Ik ben wel liefst gegeerd en gewaardeerd om wie ik bén! Zo wordt het een voortdurend gevecht om je te laten áánnemen door de liefde, niet om ze zelf te verdienen: *"Gelukkig zal je zijn, omdat zij het je niet kunnen vergelden!"*

Er is een algemeen menselijke wijsheid, die ook met God te maken heeft: er is maar één wereld, er is maar één dag, die van de mensen. De manier waarop we met de anderen omgaan, is de goddelijke én de menselijke: er is maar één manier.

Dus is er deze uitnodiging: *"Wil niet voorop staan!"*

Wij hebben gebeden voor persoonlijke vragen, voor een schoonbroer die pas vernomen heeft dat hij kanker heeft, voor de mijnwerkers in Chili, voor al wie op 1 september aan een nieuw schooljaar begint.

Vandaag vieren wij de verjaardag van broeder Maurits (85 jaar!) en van Bernadette die door Luc en de kinderen én door vele vrienden en collega's wordt gelukgewenst. Een receptie hoort daar wel bij!

Op zondag 29 september is er in Jette een viering ter gelegenheid van het vertrek van de paters en broeders redemptoristen. Het Effatakoor zingt mee in die viering en brengt dan tijdens de academische zitting nadien enkele liederen. Om familiale redenen kan ik niet meegaan, misschien volgt nadien nog een korte sfeerschets ...

De vakantie zit er voor velen op, het goede weer is dus in aantocht.

Wouter, zondag 29 augustus 2010